

альтернативу модернізму у вигляді нових художніх проявів: концептуального мистецтва, мінімалізму та ін. Правила і канони колишнього візуального мистецтва, їх форми, зміст і засоби припиняють домінувати. Сам твір мистецтва, як предмет, припиняє бути головним. На авансцену сучасного мистецтва замість сталої канонічної художньої форми виступає процес реалізації задуму – з своїми правилами, образами і засобами. У такому контексті стає зрозумілим гасло: «кожен – художник, все є мистецтво».

«В результаті послідовних формалістичних експериментів мистецтво так званого авангарду приходить до заперечення елементів художньої творчості, пов'язаних з відтворенням навколишнього світу. Малюнок, світлотінь, колорит – всі ці вимоги йдуть в минуле. Залишається тільки вираз художником своєї волі, своєї особистості. «Якщо головне – це художник, а не його зображення життя, то в кінці кінців він сам стає останнім твором мистецтва» [4].

Роль мистецтва на сьогоднішній день – загострити питання, шокувати глядача, збентежити його, вивести із зони комфорту, і саме цим, можливо, привернути увагу до актуальних питань людства. Створення новітньої мистецької мови – іноді процес другорядний. Сучасне мистецтво – це інструмент, метод подолання прірви з людством, навіть якщо воно діє через блюзнірство, химерність і незрозумілість.

Список використаних джерел:

1. Мистецтвознавство. – 1-2 / 09. – С. 110-132.
2. Жевак А.И. Социокультурные тенденции развития современного искусства / А. И. Жевак // Теория практика общественного развития. Краснодар. – 2013. – С. 40-43.
3. Воротников О. Погиб Леонид Николаев [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://free-voina.org/post/129773489289/>.
4. Rouille A. Lamode du contemporain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paris-art.com.

Головченко А.Л.

студентка,

Науковий керівник: Кашшай О.С.

викладач,

*Мистецький інститут художнього моделювання та дизайну
імені Сальвадора Далі*

ОРНАМЕНТАЛЬНІ МОТИВИ ЮВЕЛІРНОГО МИСТЕЦТВА МОДЕРНУ В ДИЗАЙНІ СУЧАСНИХ ЮВЕЛІРІВ

Наприкінці 80-х років ХІХ століття майже одночасно в мистецтві Європи та Америки виник «новий стиль» – модерн. При формуванні образів модерну орнамент увійшов в число найбільш важливих складових елементів стилю і знаходився в числі тих засобів художньої виразності, які дозволили

безпомилково визначати приналежність твору мистецтва до даного стилю. Поширюються пластичні, текучі форми, в декоративній творчості домінує стилізований рослинний орнамент. Художники створюють органічний та прозорий світ з квітковими мотивами в поєднанні з лініями і простими хвилястими площинами.

Дослідження ювелірної творчості стилю модерн, складові його образотворчої мови та орнаменту мають сьогодні високу ступінь актуальності як і для фахівців, що займаються дослідженням мистецтва стилю, так і для дизайнерів ювелірної справи, оскільки розроблені в добу модерну новаторські конструктивні рішення, орнаментальні мотиви, поєднання матеріалів, глибоке символічне підґрунтя, яскрава неперевершена образність використовуються дизайнерами і художниками на сучасному етапі. Відомі ювелірні дома регулярно створюють колекції, що інтерпретують унікальні витвори ювелірного мистецтва стилю модерн.

Орнамент стає найголовнішим елементом художнього стилю модерн. Він проявляється у всіх видах мистецтва цього часу – в живописі, скульптурі, графіці, декоративно-прикладному мистецтві. Він надає характерних рис витвору мистецтва, утворюючи декор, який стає невід’ємною ознакою стилю модерн.

Із розвитком образотворчого та декоративного мистецтва в органічному зв’язку відбуваються прогресивні зміни і в ювелірній творчості. Художні зразки стилю модерн представлені особливими ювелірними виробами: затверджуються нові форми, удосконалюються технічні прийоми обробки металу, посилюється увага майстрів до дорогоцінних, особливо напівкоштовних каменів та декоративних матеріалів. Орнамент набуває нового сенсу, такого, що раніше з орнаментом не асоціювався – в декор перетворюються навіть звичайні предмети оточуючого середовища, образи тварин, комах та різних нехарактерних для декорування об’єктів.

Зокрема, у творчості найкращих представників ювелірного мистецтва – французьких майстрів Р. Лаліка та Е. Грассе у камеях, брошках або гребнях предмети перетворюються на декор і, відповідно, композиції вибудовуються за принципом орнаменту, де лінії та декоративні елементи є одночасно конструкцією – зубцями гребня, металевою основою для дорогоцінного каміння та ін. Рене Лалік, автор вибагливих за формою прикрас, які ефектно поєднують в собі різні матеріали, дає поштовх розвитку цілих галузей художньої промисловості – порцеляни в Данії (художник К. Томсен та ін.), кольорового скла у Франції (Е. Галле та ін.) і опалового скла – в США (Л. К. Тіффані); сприяє піднесенню народних художніх ремесел.

Про нову хвилю інтересу до стилю модерн свідчать майстерно виконані ювелірні прикраси ряду сучасних дизайнерів. Мотиви та форми класичного стилю з новою силою постають в ювелірній сфері сьогодні.

Сучасне авторське бачення стилю модерн яскраво реалізується у витворах компанії «Hemmerle», яка працює в Мюнхені з 1895 року і періодично звертається в своїх колекціях до елементів «нового стилю». Ювеліри бренду «Hemmerle» також доволі часто використовують дорогоцінне каміння, яке

оздоблюють нетрадиційними матеріалами, такими як мідь, сталь або дерево. Це їх зближує з майстрами Ар Нуво, які дивували сміливими і незвичним поєднаннями матеріалів. Ювелірні вироби «Hemmerle» – це завжди експеримент. Наприклад, в одній із своїх колекцій компанія представила прикраси, що поєднують мідь, раковини прадавніх молюсків-амонітів і коричневі діаманти. На виставці творів мистецтва та антикваріату у 2016 р. компанія представила колекції, виконані з алюмінію в поєднанні з золотом або міддю, інкрустовані дорогоцінними камінням, серед яких діаманти, сапфіри, аквамарини і гранати.

На створення таких колекцій, як і майстрів модерну, сучасних ювелірів надихає природа, її флористичні мотиви, кольори та форми.

Відомий американський ювелірний дизайнер Джоел А. Розенталь, більш відомий під псевдонімом JAR, створює неперевершені вироби ювелірного мистецтва, в яких авторські трактує декор та конструкції стилю модерн, використовуючи дорогоцінні камені. Ювеліру також близька тема природи, особливо флористичні форми. Його авторські прикраси включають в себе декоративні образи у вигляді квітів і гілок дерев, відтворених з метала і орнаментованих невеликим коштовним камінням. Відомий браслет Розенталя, виконаний 2010 р. під враженням від образів модерну, зображує квітучі гілки дерева, переплетені на зап'ясті та виготовлений з платини, срібла і діамантів. В роботі присутня легкість, деталізація та неймовірна майстерність перевтілення металу та каміння на природну гармонію. Такі природні форми, як квітучі сакури, інтерпретували у своїх ювелірних творах майстри модерну, коли вони вперше ознайомилися з японським акварельним живописом у XIX ст.

Сьогодні, коли людина намагається бути ближчою до природи, пізнати її пластику, відтворити неймовірні відтінки та наблизитися до світової гармонії, принципи ювелірного мистецтва, розроблені у короткочасний період Ар Нуво, допомагають створювати унікальні витвори, спираючись на образи, декор та пластику ювелірних майстрів модерну.

Список використаних джерел:

1. Афонькин С. Знаменитые драгоценности / С. Афонькин. – М.: Кристалл, СЗКЭО, Феникс, 2003. – 96 с.
2. Беседина М. Самые знаменитые драгоценные камни и ювелирные украшения / М. Беседина. – М.: Астрель: Олимп, 2009. – 269 с.
3. Моран А., де. История декоративно-прикладного искусства / А. де Моран. – М.: Издательство В. Шевчук, 2011. – 672 с.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jewellerymag.ru/>
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hemmerle.com/>